

The Impact of the European Jewish Congress on the Relationship between Iran and the European Union

Zahra Alvandi¹, Mahdi Zakerian Amiri², Seyed Abdolali Ghavam³, Hamid Ahmadi⁴

¹ Ph.D., in International Relations, Faculty of Law, Theology and Political Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. zahra.alvand@gmail.com

² Associate Professor, Department of International Relations, Faculty of Law, Theology and Political Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
(Corresponding author). mzakerian@yahoo.com

³ Professor, Department of International Relations, Faculty of Economics and Political Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. a-ghavam@sbu.ac.ir

⁴ Professor, Department of International Relations, Faculty of Law and Political Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. hahmadi@ut.ac.ir

Abstract

The purpose of the present study is to review the impact of the European Jewish Congress (EJC) on the Relationship between Iran and the European Union (EU). The research method is descriptive-analytic and the results showed that the EJC by its penetration into the European parliament have been influential through abusing disputes between Iran and the EU to achieve its goals and deteriorate bilateral ties between two countries. The EJC as one of the most important institutions of the Israel lobby in Brussel has had the most influence on Iran-EU relations. This congress could fulfill its political and strategic objectives by the strategy of negative propaganda and highlighting Iran's threat. Moreover, the EJC has been influential on decreasing bilateral ties between Iran and the EU by increasing heavy sanctions, restrictive measures, high-ranking European officials' avoidance of travelling to Iran, and the critical tone of Europe in its resolution and statement against Iran's policies.

Keywords: European Jewish Congress (EJC), Islamic Republic of Iran, European Union (EU), Iranophobia, Israel, Sanction.

Cite this article: Alvandi, Z., Zakerian Amiri, M., Ghavam, S.A. & Ahmadi, H. (2023). The Impact of the European Jewish Congress on the Relationship between Iran and the European Union. *Iranian Political Research*, 10(2), 99-126. <https://doi.org/10.22034/sej.2022.1949591.1420>

Received: 2022/01/11 ; **Received in revised form:** 2022/03/06 ; **Accepted:** 2022/03/14 ; **Published online:** 2022/03/16
© The Author(s).

Publisher: Qom Islamic Azad University

تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا

زهرا الوندی^۱، مهدی ذاکریان امیری^۲، سید عبدالعلی قوام^۳، حمید احمدی^۴

^۱ دکتری روابط بین الملل، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی،

تهران، ایران. zahra.alvand@gmail.com

^۲ دانشیار، گروه روابط بین الملل، دانشکده حقوق، الهیات و علوم سیاسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد

اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول). mzakerian@yahoo.com

^۳ استاد، گروه روابط بین الملل، دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

a-ghavam@sbu.ac.ir

^۴ استاد، گروه روابط بین الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. hahmadi@ut.ac.ir

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا بود. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی بوده و یافته‌ها نشان داد که کنگره یهودیان اروپا با نفوذ در پارلمان اروپا توانسته از طریق بهره‌وری از حداکثر اختلافات ایران و اتحادیه اروپا به منظور پیشبرد اهداف خود و کاهش روابط دوجانبه، تأثیرگذار باشد. کنگره یهودیان اروپا به عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای لابی اسرائیل در بروکسل، بیشترین تأثیر را بر روابط ایران-اتحادیه اروپا داشته است. این کنگره با استفاده از ابزار استراتژیک تبلیغات منفی و برجسته نشان دادن تهدید ایران توانسته مقاصد سیاسی و استراتژیکی خود را عملی سازد. همچنین کنگره یهودیان اروپا با برجسته‌سازی تهدید ایران برای اروپا در کاهش روابط سیاسی میان ایران و اتحادیه اروپا از طریق افزایش اعمال تحریم‌های شدید، اقدامات محدودکننده، پرهیز مقامات عالی اروپایی از سفر به ایران و تداوم لحن انتقادی اروپا در قالب قطعنامه و بیانیه نسبت به سیاست‌های ایران، تأثیرگذار بوده است.

کلیدواژه‌ها: کنگره یهودیان اروپا، جمهوری اسلامی ایران، اتحادیه اروپا، ایران‌هراسی، اسرائیل، تحریم.

پژوهش حاضر برگرفته از: رساله دکتری زهرا الوندی، با عنوان «تأثیر اسرائیل در روابط ایران و اتحادیه اروپا»، ارائه شده در واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی است.

استناد به این مقاله: الوندی، زهرا؛ ذاکریان امیری، مهدی؛ قوام، سید عبدالعلی؛ احمدی، حمید (۱۴۰۲). تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا. *سیاست‌پژوهی ایرانی*، ۱۰(۲)، ص ۹۹-۱۲۶.

<https://doi.org/10.22034/sej.2022.1949591.1420>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱؛ **تاریخ اصلاح:** ۱۴۰۰/۱۲/۱۵؛ **تاریخ پذیرش:** ۱۴۰۰/۱۲/۲۳؛ **تاریخ انتشار آنلاین:** ۱۴۰۰/۱۲/۲۵

© نویسنده‌گان. نشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

۱. مقدمه

تبیین لابی، در قدرت بی‌همتای لابی اسرائیل نهفته است و محل تولدش در ایالات متحده آمریکا است. هسته اصلی لابی، متشکل از یهودیان آمریکایی است که در هر رویدادی، برای هدایت سیاست خارجی آمریکا جهت به پیش بردن منافع اسرائیل، تلاش می‌کنند. به هر حال، لابی‌گری اسرائیل در اتحادیه اروپا همزمان با اعطای قدرت بیشتر از سوی نهادهای اتحادیه اروپا، توسعه یافته و این در حالی است که گروه‌های ذینفع و لابی‌ها از زمان امضای معاهده رم در بروکسل فعال بوده‌اند. هدف از پژوهش حاضر، این است که تأثیر کنگره یهودیان اروپا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای لابی اسرائیل بر روابط ایران و اتحادیه اروپا بررسی شود. از آنجایی که اتحادیه اروپا یکی از پرنفوذترین و موفق‌ترین الگوهای همگرایی منطقه‌ای و بین‌المللی است، لذا تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر رفتار سیاست خارجی اتحادیه اروپا در روابطش با ایران می‌تواند حائز اهمیت باشد. با توجه به اینکه پژوهش‌های لازم در ارتباط با این موضوع تاکنون صورت نگرفته، بنابراین واکاوی میزان نفوذ و تأثیر کنگره یهودیان اروپا در عرصه روابط بین‌الملل به‌ویژه اتحادیه اروپا ضروری می‌باشد. کنگره یهودیان اروپا با بهره‌مندی از ابزار استراتژیک تبلیغات منفی و برجسته نشان دادن تهدید ایران در منطقه، توانسته با نفوذ در اتحادیه اروپا، مقاصد سیاسی اسرائیل را عملی سازد. با توجه به اینکه لابی‌گری اسرائیل در اتحادیه اروپا متفاوت از ایالات متحده می‌باشد، پرسش‌های فرعی دیگری نیز مطرح می‌شود از جمله اینکه هدف از تأسیس کنگره یهودیان اروپا در اتحادیه اروپا چیست و اینکه این نهاد در چه بخشی از روابط ایران و اتحادیه اروپا بیشترین تأثیر را داشته است. به عبارت دیگر، پرداختن به سؤالات و طرح فرضیه، طرح چارچوبی مفهومی است که براساس آن بتوان به نظریه‌پردازی و تبیین تحولات مربوط به لابی کنگره یهودیان اروپا پرداخت. رویکرد نظری مقاله حاضر، براساس چارچوب نظری تحلیل گفتمان مورد بررسی قرار گرفته و این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است. در این پژوهش، این پرسش اساسی مطرح می‌شود که کنگره یهودیان اروپا بر کاهش روابط ایران و اتحادیه اروپا چه تأثیراتی داشته است؟

۲. چارچوب نظری

رویکرد نظری پژوهش حاضر با موضوع تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا، متکی بر نظریه تحلیل گفتمان است. دلیل انتخاب نظریه تحلیل گفتمان در این پژوهش، بسط گفتمان ایران‌هراسی در منطقه و عرصه بین‌الملل از سوی کنگره یهودیان اروپا می‌باشد. با

توجه به دیدگاه کنگره یهودیان اروپا با تأکید بر مؤلفه‌های ایران به‌عنوان تهدید وجودی، دور تسلسل هسته‌ای، کسب هژمونی ایران در منطقه، انکار هولوکاست و رقیب هسته‌ای از دلایل عمده برگزیدن تئوری تحلیل گفتمان (لاکلاو و موفه^۱) به‌عنوان چارچوب نظری موضوع تحقیق می‌باشد. اصطلاح تحلیل گفتمان، نخستین بار در سال ۱۹۵۲ در مقاله‌ای از زبان‌شناس معروف انگلیسی، زلیگ هریس^۲ به‌کار رفته است. نظریه تحلیل گفتمان، مجموعه‌ای معنادار از دال‌های به هم مرتبط است که معنای خود را از مفصل‌بندی‌های گفتمانی و در تضاد با گفتمان‌های مخالف بدست می‌آورند و با قرار گرفتن در مجموعه‌ای جدید، هویتی تازه می‌یابند. نظریه تحلیل گفتمان از منظر لاکلاو و موفه دارای مؤلفه‌هایی مانند دال مرکزی^۳، عناصر^۴، لحظه^۵، دال شناور^۶، مفصل‌بندی^۷ و حوزه گفتمان گونگی^۸ است. دال مرکزی، دالی است که سایر دال‌ها در اطراف آن جمع می‌شوند و انسجام‌بخش آن‌ها است. عناصر، دال‌هایی هستند که معانی‌شان چندگانه بوده و هنوز در یک گفتمان ثابت نشده‌اند. برخی عناصر، در حقیقت دال‌هایی هستند که معانی‌شان از طریق مفصل‌بندی‌شان در درون گفتمان ثابت شده است و در واقع، درون گفتمان و حول دال مرکزی به‌طور موقت و نسبی تثبیت شده‌اند که به این دال‌ها لحظه می‌گویند. دال‌های شناور، عناصری هستند که به‌طور خاص برای ثابت شدن معانی در گفتمان، دایر و آماده هستند و مدلول آن‌ها غیرثابت است. لاکلاو و موفه معتقدند تثبیت معنا در گفتمان‌ها هیچ‌گاه به‌طور کامل محقق نمی‌شود، گفتمان با کمک مفصل‌بندی و هژمونیک کردن آن، به یک ثبات موقت می‌رسد که در سایه آن، گفتمان دارای یک کلیت نسبتاً نظام‌مند می‌گردد. (Laclau & Mouffe, 2001, p.105-120)

تحلیل گفتمان بر طبق رویکرد لاکلاو و موفه، محدود به سخنرانی و نوشتار نیست، بلکه مجموعه‌ای از عناصری است که در ارتباط با گفتمان، نقش اساسی و سازنده بازی می‌کنند؛ به این معنی که از قبل این عناصر در مجموعه نسبی گفتمان وجود ندارند، اما از طریق آن تشکیل می‌شوند. همچنین تئوری گفتمان لاکلاو و موفه بر این نکته اشاره دارد که مفصل‌بندی معانی با

1. Laclau and Mouffe
2. Zellig Harris
3. Nodal Point
4. Elements
5. Moments
6. Floating Signifier
7. Articulation
8. Field of Discursivity

یکدیگر، یک زنجیره هم‌ارزی را می‌سازد که با موقعیت‌های خاصی تحت همان گفتمان، با یکدیگر در قالب شبکه‌ای از معانی ثابت می‌شوند (Iglesias, 2017).

ایران به دلیل اهمیت موقعیت استراتژیک و ژئوپلیتیک، در مرکز فشار در منطقه قرار دارد. کنگره یهودیان اروپا درصدد بوده تا با بسط ایران‌هراسی در اروپا، میزان روابط سیاسی ایران و اتحادیه اروپا را کاهش دهد که متعاقباً در روابط اقتصادی و تجاری نیز تأثیر داشته است. بنابراین پیشنهاد تحریم‌های اقتصادی-تجاری و اقدامات محدودکننده مالی و تحریم نفت، از مواردی بوده که در دستورکار لابی‌گران اسرائیلی به‌ویژه کنگره یهودیان اروپا در بروکسل قرار داشته است (Nugroho, 2008). هویت، مفهوم مهم دیگری در نظریه تحلیل گفتمان است. هویت، امری گفتمانی است که گفتمان به افراد و پدیده‌های اجتماعی اعطاء می‌کند. البته به علت تنازع دائم میان گفتمان‌ها، امر هویت‌بخشی، موقت و هویت گفتمان ناپایدار است. به‌علاوه، هویت‌ها در درون گفتمان دارای ماهیتی ارتباطی هستند. این هویت‌بخشی گفتمان با سازوکار زنجیره هم‌ارزی و تفاوت^۱ اعمال می‌شود (Jorgensen & Philips, 2018, p. 85).

تحولات درونی یک گفتمان از زمان شکل‌گیری تا اوج حاکمیت و دوره زوال و افول آن را اصطلاحاً «تبارشناسی گفتمان» می‌گویند. تحولاتی که در ساختار یک جامعه رخ می‌دهد حاصل تغییراتی است که در منازعات معنایی میان گفتمان‌ها به‌منظور بقاء و برجسته کردن خود و به حاشیه راندن رقیب ایجاد می‌شود. تحولات اجتماعی و سیاسی، پیوند وثیقی با منازعات معنایی میان نظام‌ها و مفصل‌بندی‌های گفتمان‌ها دارند. این منازعات معنایی، در صورت‌های مختلفی در جامعه نمود می‌یابند، به گونه‌ای که همه کردارهای اجتماعی افراد و گروه‌های سیاسی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. وجه مشترک کردارهای گفتمان زبانی و غیرزبانی، تقویت و برجسته‌سازی گفتمان خود و به حاشیه راندن گفتمان رقیب است (مقدمی، ۱۳۹۰).

ایران‌هراسی، پروژه‌ای است که بر مبنای بزرگ‌نمایی برخی از واقعیت‌های موجود در خاورمیانه به انضمام دگرنمایی و بازنمایی وقایعی دیگر، شکل گرفته است و این‌گونه القاء می‌شود که در صورت قدرت‌یابی ایران، کشورهای منطقه با تهدیداتی روبه‌رو خواهند شد. موضوع تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا با دیدگاه گفتمان لاکلاو و موفه در قالب گفتمان ایران‌هراسی بدین‌گونه نشان داده می‌شود که دال مرکزی، ایران می‌باشد که به صورت تهدید وجودی

تعریف شده است. در این گفتمان، معناهایی نظیر تداوم برنامه هسته‌ای ایران، کسب هژمونی ایران در منطقه، انکار هولوکاست، عدم به رسمیت شناختن اسرائیل توسط ایران و سیاست منطقه‌ای ایران (حمایت از حزب‌الله) به‌عنوان معانی عناصر (دال اصلی) شناخته شده‌اند که تا اندازه‌ای از طریق مفصل‌بندی در این گفتمان ثابت شده‌اند. به‌عنوان مثال، فعالیت هسته‌ای ایران از مهم‌ترین دال‌ها بوده که کنگره یهودیان اروپا همواره از آن به‌عنوان مهلک‌ترین تهدید در منطقه و عرصه بین‌الملل نام می‌برد. عناصری مانند دور تسلسل هسته‌ای، نابودی اسرائیل با بمب هسته‌ای و رقیب هسته‌ای به‌عنوان مدلول^۱ تداوم برنامه هسته‌ای ایران محسوب می‌شوند. همچنین از دیدگاه کنگره یهودیان اروپا، انکار هولوکاست از سوی ایران، می‌تواند هولوکاستی دیگر را به‌عنوان مدلول بازنمایی کند. کشورهای اروپایی، نسبت به سایر کشورها، یک رفتار خیرخواهانه و پرعطفی نسبت به اسرائیل دارند که شاید این امر به‌دلیل تعهد اخلاقی و مسئولیت تاریخی‌ای باشد که در قضیه حادثه هولوکاست خود را مسئول کشتار جمعی یهودیان می‌دانند و این موضوع، اساس روابط اسرائیل و اروپا را تشکیل می‌دهد (Cole, 2011, p.60). دال دیگر در این گفتمان، سیاست منطقه‌ای ایران نسبت به حزب‌الله می‌باشد که حمایت مالی و نظامی ایران از حزب‌الله (به‌عنوان مدلول)، ایجاد هراس و تهدید را در اسرائیل تقویت می‌کند. از طرفی، حزب‌الله (شاخه نظامی) در لیست تروریستی اتحادیه اروپا قرار دارد و این مواضع مشترک اسرائیل با اتحادیه اروپا، شرایط مثبتی را برای تبلیغات ایران‌هراسی از سوی کنگره یهودیان اروپا ایجاد می‌کند. در واقع، کنگره یهودیان اروپا با غیریت‌سازی و حاشیه‌سازی از طریق گفتمان ایران‌هراسی، سعی در تحکیم موقعیت اسرائیل در خاورمیانه دارد و زمانی گفتمان ایران‌هراسی به پیروزی می‌رسد که اسرائیل با قدرت بیشتری آن را به‌کار گیرد و ایران به‌عنوان تهدیدی وجودی در اروپا معرفی شود. براساس دگرسازی، کنگره یهودیان اروپا می‌کوشد با بسط فضای ایران‌هراسی گفتمان‌های غیر را سرکوب سازد، به هژمونی دست یابد و هویتی نو برای خود و ایران در عرصه بین‌الملل ایجاد کند. ابزار کنگره یهودیان اروپا برای برجسته‌سازی اسرائیل و به حاشیه راندن ایران، تأثیر در تصمیم‌گیری اعضای پارلمان اروپا، نفوذ در رسانه‌های اجتماعی، تأثیر در افکار عمومی اروپایی‌ها و تشویق تحریم اقتصادی اتحادیه اروپا علیه ایران بوده است. یکی از محورهای اصلی جریان ایران‌هراسی، تداوم فعالیت برنامه هسته‌ای ایران است. کنگره یهودیان اروپا همواره تلاش کرده تهدید برنامه

هسته‌ای ایران را به کشورهای منطقه و اروپایی القاء کند تا جایی که بسیاری از اندیشمندان غربی، ایران‌هراسی را به معنای ترس شدید از ایران با تکیه بر خطر هسته‌ای شدن این کشور می‌دانند.

۳. تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا

لابی‌گری در اتحادیه اروپا بیش از دو دهه و هم‌زمان با اعطای قدرت بیشتر از سوی نهادهای اتحادیه اروپا، توسعه یافته است. نفوذ لابی اسرائیل به اتحادیه اروپا دشوار به نظر می‌رسد، زیرا از در اتحادیه اروپا سیستم ثبت شفافیت از طریق نظارت پارلمان و کمیسیون ایجاد شده و ممکن است شرایطی به وجود آید که این سیستم اجباری شود. از مهم‌ترین نهادهای لابی اسرائیل علیه ایران در اتحادیه اروپا می‌توان به کنگره یهودیان اروپا^۱، گروه دوستان اروپایی اسرائیل^۲ و مؤسسه فرآتلانتیک کمیته یهودیان آمریکا^۳ اشاره نمود. این مقاله به تأثیر کنگره یهودیان اروپا، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای لابی‌گری اسرائیل، بر روابط ایران و اتحادیه اروپا می‌پردازد.

کنگره یهودیان اروپا، نهادی است که به‌عنوان لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا فعالیت می‌کند. این نهاد در سال ۱۹۸۶ با ساختاری مستقل که ابتدا مقر آن در لندن بود، تأسیس شد. در حال حاضر، مقر کنگره یهودیان اروپا در بروکسل است. کنگره یهودیان اروپا یکی از بانفوذترین نهادهای لابی‌گری اسرائیل می‌باشد که همواره در تلاش است قدرتمندترین گروه‌های حامی اسرائیل در داخل پارلمان‌های ملی کشورهای عضو اتحادیه اروپا را با یکدیگر متحد سازد تا به درون پارلمان نفوذ کامل یابد. کنگره یهودیان اروپا با هدف حمایت از جامعه یهودیان سراسر اروپا، فعالیت خود را آغاز نمود. این نهاد، دفاتری در برلین، پاریس، مجارستان و استرازبورگ با هدف مبارزه با یهودستیزی و حمایت از جامعه یهودیان در سراسر اروپا، تأسیس نموده است. کنگره یهودیان اروپا، نهادی منطقه‌ای از کنگره یهودیان جهان است که به‌عنوان سازمان سیاسی مستقل و نماینده یهودیان اروپا می‌باشد. کنگره یهودیان اروپا از منافع جامعه یهودیان حمایت می‌کند و با نهادهای رسمی اتحادیه اروپا و شورای اروپا، همکاری تنگاتنگی دارد. لازم به ذکر است کنگره یهودیان اروپا با ۴۲ جامعه یهودیان در اروپا که تقریباً دو و نیم میلیون نفر از یهودیان متحد را تحت نظارت خود دارد، ارتباط دارد. هدف اولیه کنگره یهودیان اروپا، مبارزه با یهودستیزی

1. European Jewish Congress

2. European Friends of Israel

3. (American Jewish Committee), AJC Transatlantic Institute

از طریق آموزش، عدالت و امنیت در جهت همکاری با حکومت‌ها و نهادهای اروپایی و ارتقای سیاست متوازن اروپایی نسبت به اسرائیل و خاورمیانه می‌باشد. تضمین یادبود هولوکاست، یکی دیگر از اهداف مهم کنگره یهودیان اروپا است.^۱

کنگره یهودیان اروپا بیشترین بهره‌برداری را از محورهای اختلاف ایران و اتحادیه اروپا نظیر تداوم فعالیت‌های هسته‌ای ایران، سیاست منطقه‌ای ایران (حمایت ایران از حزب‌الله) و انکار هولوکاست به‌منظور کاهش روابط سیاسی ایران و اتحادیه اروپا داشته و موجب کاهش روابط سیاسی ایران و اتحادیه اروپا شده است. نگارنده در ادامه تحقیق، به شرح لابی‌گری کنگره یهودیان اروپا در راستای نفوذ به پارلمان با بهره‌برداری از محورهای اختلاف اروپا و ایران، می‌پردازد.

۳-۱. تداوم فعالیت برنامه هسته‌ای ایران

کنگره یهودیان اروپا فعالیت لابی‌گری خود علیه سیاست‌های ایران را از سال ۲۰۰۴ با ریاست پی‌یر بسناینو^۲ به‌طور آشکارتری شروع نموده و جلسات متعددی با حضور اعضای کنگره یهودیان اروپا، علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران در بروکسل برگزار شده است. رئیس وقت کنگره یهودیان اروپا در تاریخ ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۶ ملاقاتی با متی ونهانن^۳ رئیس اتحادیه اروپا، با محوریت تمرکز بر افزایش اعمال یهودستیزی در اروپا، نگرانی‌ها درباره فعالیت برنامه هسته‌ای ایران و تهدیدات پایان‌ناپذیر ضداسرائیلی ایران داشت. پس از آن، موشه کانتور ریاست کنگره یهودیان اروپا را به‌عنوان فعال سیاسی و مقابله با یهودستیزی از سال ۲۰۰۷ بر عهده گرفت. نهادهای لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا به‌ویژه کنگره یهودیان اروپا، از طریق محورهای اختلاف ایران با اتحادیه اروپا نظیر تداوم فعالیت برنامه هسته‌ای ایران، انکار هولوکاست، تهدید لفظی نابودی اسرائیل و سیاست منطقه‌ای ایران (حمایت ایران از حزب‌الله)، توانسته‌اند از طرق مختلف مانند برگزاری نشست و کنفرانس، انتشار مقالات، مصاحبه و رسانه‌های معتبر جهان، چهره ایران را شیطانی و تهدید ایران در عرصه بین‌الملل را به‌عنوان تهدیدی وجودی بازنمایی نمایند.^۴

در این راستا، کنفرانسی در سال ۲۰۰۶، به میزبانی سازمان موساد اسرائیل در بوداپست با حضور

1. History and Mission of European Jewish Congress, 2021

2. Pierre Besnainou

3. Matti Vanhanen

4. EJC President Pierre Besnainou meets Acing Israel Prime Minister, 2005

افرایم هالوی^۱ (رئیس سابق موساد)، ییفتا شاپیر^۲ (کارشناس سلاح موشکی مؤسسه استراتژیک تل‌آویو) و جمعی از مقامات اتحادیه اروپا برگزار گردید. اثرات مخرب توسعه سلاح‌های هسته‌ای ایران و معرفی ایران به‌عنوان عامل بی‌ثباتی، از نتایج این کنفرانس بود (Cook, 2008, p.74-75).

به موازات فعالیت‌های کنگره یهودیان اروپا، می‌توان به تصویب مواضع مشترک شورای اروپا با شورای امنیت در قالب قطعنامه ۱۷۳۷ (۲۳ دسامبر ۲۰۰۶) و قطعنامه ۱۷۴۷ (۲۴ مارس ۲۰۰۷) درخصوص تحریم برخی سازمان‌ها و شرکت‌های ایرانی مرتبط با برنامه‌های موشکی، نظامی و الکترونیکی اشاره نمود. همچنین اعلامیه‌ای از سوی رئیس شورای اروپا در تاریخ ۲۵ فوریه ۲۰۰۸ درخصوص بیانیه‌های ضداسرائیلی رئیس‌جمهور ایران، سخنگوی مجلس (حداد عادل) و وزیر امور خارجه ایران (منوچهر متکی) منتشر گردید و همه اظهارات مقامات ایرانی را محکوم نمود و خواستار توقف لحن خصمانه و تهدیدآمیز ایران در قبال اسرائیل شد.^۳

در ادامه، پارلمان اروپا قطعنامه‌ای با عنوان «وضعیت ایران» به شماره P6_TA(2008)0031 را در تاریخ ۳۱ ژانویه ۲۰۰۸ تصویب و فعالیت‌های مداوم برنامه هسته‌ای ایران را به شدت محکوم کرد و اعلام نمود تا زمانی که ایران به شفافیت و اعتمادسازی در برنامه هسته‌ای خود دست نزند، از برقراری روابط گسترده با ایران خودداری خواهد کرد و از کشورهای عضو خواست تا صدور هرگونه فناوری هسته‌ای به ایران را ممنوع کنند.^۴

در نمونه دیگری از فعالیت‌های کنگره یهودیان اروپا، پی‌یر بسناینو (رئیس سابق کنگره یهودیان اروپا) در پی سفری به اسلوونی (ریاست وقت اتحادیه اروپا) در ۸ آوریل ۲۰۰۸، در مصاحبه تلفنی با آسوشیتدپرس تحریم‌های اعمال‌شده از سوی اتحادیه اروپا بر ایران را کافی ندانست و اعلام داشت تحریم‌های اقتصادی شدیدتری باید بر ایران اعمال شود و ارتباطات اقتصادی-تجاری اتحادیه اروپا با ایران باید متوقف گردد، زیرا با توقف کامل ارتباط تجاری، ایران مجبور خواهد شد غنی‌سازی اورانیوم را متوقف سازد. از طرفی دیگر، موافقت‌نامه ارتقای روابط دوجانبه گسترده‌تری بین اسرائیل و اتحادیه اروپا در ۹ آوریل ۲۰۰۸ تصویب شد^۵ (Pardo, 2009, p.26).

1. Ephraim Halevy

2. Yiftah Shapir

3. UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities, 2019

4. European Parliament Resolution: Feb. 2006

5. EJC'Meetings, 2008

علاوه بر مواضع مشترک اتحادیه اروپا در امتداد قطعنامه ۱۸۰۳ (۳ مارس ۲۰۰۸) تحریم‌های شورای امنیت، می‌توان به اعمال تحریم‌های مستقل اتحادیه اروپا در قالب اقدامات محدودکننده علیه تعدادی از شرکت‌ها و سازمان‌های ایرانی (۲۲ مورد) و افراد ایرانی (۱۵ نفر) اشاره نمود که در تاریخ ۱۱ مارس و ۲۳ ژوئن اجرایی شد. همچنین تصویب تحریم‌هایی علیه ایران توسط وزیران کشاورزی کشورهای اروپایی در نشست اعضای اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ در تاریخ ۲۴ ژوئن ۲۰۰۸ به چشم می‌خورد. به‌علاوه می‌توان به موضع مشترک اتحادیه اروپا در امتداد قطعنامه ۱۸۳۵ (۲۷ سپتامبر ۲۰۰۸) تحریم‌های شورای امنیت اشاره کرد.^۱

متعاقب سخنان تهدیدآمیز رئیس‌جمهور وقت ایران علیه اسرائیل، موشه کانتور رئیس‌کنگره یهودیان اروپا، مراسم یادبودی به مناسبت هفتادمین سالگرد کشتار یهودیان (۱۰ نوامبر ۲۰۰۸) در بروکسل برگزار نمود. در این گردهمایی که ۵۰۰ نفر از اعضای پارلمان اروپا، کمیسیون اروپا و جامعه یهودیان اروپا حضور داشتند، کانتور توجه مقامات پارلمان اروپا را به علان هشدار جدید به معنی هولوکاستی دیگر از سوی ایران جلب نمود.^۲ از این‌رو، بعد از مراسم یادبود، بیانیه جدیدی از سوی نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر برقراری روابط گسترده اتحادیه اروپا با ایران مشروط به شفافیت در برنامه هسته‌ای ایران صادر شد.^۳

در ادامه اقدامات رئیس‌کنگره یهودیان اروپا، می‌توان به افتتاح دفاتری (۱۲ اکتبر ۲۰۰۹) در بروکسل با حضور سفرای ۵۰ عضو پارلمان اروپا، رئیس کمیسیون اروپا، رئیس پارلمان اروپا، کمیسیونر عدالت و امنیت اروپا و وزیر فراساختار ملی اسرائیل اشاره نمود. هدف از افتتاح دفاتر بروکسل، تأکید بر جلسات مکرر با مقامات بلندپایه اروپایی بود و اولویت جلسات براساس تهدید برنامه هسته‌ای ایران، برنامه‌ریزی شده بود.^۴ کشورهای فرانسه و انگلیس به‌طور انفرادی پیشنهاد تحریم اقتصادی علیه ایران را در نشست پارلمان اروپا (دسامبر ۲۰۰۹) مطرح کردند. این پیشنهاد فاقد اجماع بود، اما فاز سوم تحریم‌های مستقل اتحادیه اروپا علیه ایران از سال ۲۰۱۰ شروع شد (Seeberg, 2016).

قابل ذکر است از همان زمان که ریاست انجمن بین‌المللی لوکزامبورگ ممانعت از فاجعه

1. UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities, 2019, p.2

2. EJC'Events, Nov. 2008

3. European Union and holocaust Remembrance, 2008

4. EJC'Events, 2009

هسته‌ای^۱ را به عهده گرفت، موشه کانتور در نشریه وال استریت (۱۵ ژانویه ۲۰۱۰) نسبت به هشدار اثر دومینووار هسته‌ای در کشورهای منطقه، در صورت دستیابی ایران به بمب هسته‌ای تأکید کرد. موشه کانتور و سایر نمایندگان انجمن بین‌المللی لوکزامبورگ، خواستار اعمال تحریم‌های فلج‌کننده اقتصادی و تجاری بیشتری علیه ایران شدند تا مانع از بروز جنگ جهانی دیگری شوند (Cronin & et al., 2016, p.64). همچنین رئیس کنگره یهودیان اروپا از حامیان کلیدی لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا، بیانیه‌ای مبنی بر تهدید برنامه هسته‌ای ایران (۹ ژوئن ۲۰۱۰) منتشر نمود. محتوای بیانیه مذکور این بود که رفع تحریم‌ها علیه برنامه هسته‌ای ایران را تحت هیچ شرایطی جایز نمی‌دانست و خواستار اعمال تحریم‌های شدیدتری از سوی اتحادیه اروپا علیه فعالیت‌های مداوم برنامه هسته‌ای ایران و غنی‌سازی اورانیوم بود. موشه کانتور به ضرورت ارسال پیامی محکم از سوی اتحادیه اروپا به همه کمپین‌های مخالفت با تحریم علیه ایران، تأکید نمود.^۲

از سوی دیگر، اتحادیه اروپا دو بیانیه، یکی از سوی پارلمان (ژانویه ۲۰۱۰) مبنی بر محکومیت برنامه هسته‌ای ایران و توقف غنی‌سازی اورانیوم و دیگری از سوی کاترین اشتون نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا (۲۱ می ۲۰۱۰) مبنی بر محکوم کردن تداوم فعالیت‌های هسته‌ای ایران و توقف غنی‌سازی اورانیوم صادر نمود. به علاوه، بیانیه‌ای مشترک از سوی نماینده عالی سیاست خارجی و پارلمان اروپا در مورد ایران (۱۹ ژانویه ۲۰۱۰)، با تأکید بر توقف برنامه هسته‌ای ایران منتشر شد. در این بیانیه، اتحادیه اروپا عمیقاً از عدم پیگیری ایران در مورد آخرین جلسه سولانا و جلیلی، ابراز تأسف نمود. متعاقباً از سوی پارلمان اروپا قطعنامه‌ای با عنوان «وضعیت ایران»^۳ (۱۰ فوریه ۲۰۱۰) تصویب شد که بند ۱۷-۱۴ قطعنامه، موضوع هسته‌ای را دربرمی‌گرفت. این قطعنامه، فعالیت‌های هسته‌ای و غنی‌سازی اورانیوم توسط ایران را محکوم و تأکید بر توقف برنامه غنی‌سازی هسته‌ای ایران بر مبنای تعهدات NPT داشت.^۴ اتحادیه اروپا همانند قبل، با تصویب قطعنامه شورای امنیت به شماره ۱۹۲۹ (۹ ژوئن ۲۰۱۰) موضع مشترکی در امتداد تحریم‌های شورا علیه برنامه هسته‌ای ایران اتخاذ نمود. نکته جالب این است که بیانیه موشه کانتور مبنی بر تهدید برنامه هسته‌ای ایران و درخواست تحریم‌های شدیدتر، دقیقاً در همان تاریخ ۹ ژوئن صادر گردید. در ادامه، اقدامات

-
1. International Luxembourg Forum on Preventing Nuclear Catastrophe
 2. EJC calls sanction Resolution to Iranian Nuclear Program, 2010
 3. P7_TA (2010)0016
 4. EU, A85/10, SPEECH/10/4

محدودکننده مصوب کمیسیون و شورای اروپا در قالب تحریم تعدادی از سازمان‌های ایرانی (۵۹ مورد) و افراد ایرانی (۶ نفر) در ۱۸ ژوئن و ۲۶ جولای ۲۰۱۰ اجرایی شد.^۱

در این راستا، کاترین اشتون نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا به نمایندگی از تروئیکا، بیانیه‌ای در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۲۰۱۰ با تأکید بر عدم وقفه در مذاکرات برنامه هسته‌ای ایران منتشر نمود و اظهارات محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور ایران در سازمان ملل را محکوم و این اظهارات را شنیع، توهین‌آمیز و غیرقابل قبول دانست.^۲

همچنین اتحادیه اروپا با تصویب قطعنامه شورای امنیت به شماره ۱۹۸۴ (۹ ژوئن ۲۰۱۱) موضع مشترکی در امتداد تحریم‌های شورا علیه برنامه هسته‌ای ایران اتخاذ نمود. در ادامه، اقدامات محدودکننده مصوب کمیسیون و شورای اروپا در قالب تحریم تعدادی از سازمان‌های خصوصی و دولتی ایرانی (۵۰ مورد) و افراد ایرانی (۱۳ نفر) در ۲۳ می و ۱ دسامبر ۲۰۱۱ اجرایی گردید. اقدامات محدودکننده اتحادیه اروپا، علاوه بر شرکت‌های تجاری در حوزه کامپیوتری، برخی بانک‌ها (انصار و مهر) و مراکز آکادمیک نظیر دانشگاه شهید بهشتی را نیز مورد تحریم قرار داد.^۳

یکی از مهم‌ترین اقدامات کنگره یهودیان اروپا، پیشنهاد تحریم صنعت نفتی ایران بود. موشه کانتور رئیس کنگره یهودیان اروپا طی جلسه‌ای با وزیران خارجی اتحادیه اروپا (۲ دسامبر ۲۰۱۱) در بروکسل، پیشنهاد تحریم صنعت نفتی ایران را مطرح نمود. این پیشنهاد به دلیل اینکه اولین بار در پارلمان اروپا مطرح شده بود، با توجه به اهمیت منافع اتحادیه اروپا در زمینه تأمین انرژی، توسط اکثریت اعضای پارلمان اروپا مورد تصویب واقع نشد.^۴

در ادامه روند مستمر تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه ایران، انگلیس بیشترین استقبال را از بایکوت نفت ایران کرد. کماکان تحریم‌های نظامی و اقتصادی پیشین اتحادیه اروپا علیه ایران به قوت خود باقی بود که مجموعه جدیدی از تحریم‌های غیرمترقبه از سوی اتحادیه اروپا (ممنوعیت‌های نفتی) در تاریخ ۲۳ ژانویه ۲۰۱۲ با هدف توقف برنامه هسته‌ای، بر ایران اعمال شد. در واقع، فاز چهارم تحریم ایران توسط اتحادیه اروپا (۲۰۱۲)، با تحریم نفت و گاز (انرژی) ایران آغاز شد. همچنین تحریم کالا و تجهیزات مربوط به فعالیت‌های آب سنگین و توسعه سلاح

1. UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities, 2019, p.3
2. Statement by High Representative Catherine Ashton on Iran, 2010
3. UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities, 2019, p.6
4. EJC President calls Sanctions on Iran's Oil Industry: EJC's Statement, 2011

هسته‌ای، از سوی اتحادیه اروپا (۲۴ فوریه ۲۰۱۲) علیه ایران اعمال گردید. به‌علاوه با تصویب قطعنامه شورای امنیت به شماره ۲۰۴۹ (۷ ژوئن ۲۰۱۲)، اتحادیه اروپا موضع مشترکی در امتداد تحریم‌های شورا علیه تداوم فعالیت‌های برنامه هسته‌ای ایران اتخاذ نمود (Seeberg, 2016).

از طرفی، رئیس کنگره یهودیان اروپا فراخوانی به همه مقامات ارشد اتحادیه اروپا در تاریخ ۲۲ اکتبر ۲۰۱۲، مبنی بر منع سفر اعضای پارلمان اروپا به ایران ارسال نمود و به مارتین شولز رئیس پارلمان اروپا، در این مورد تأکید کرد. رئیس کنگره یهودیان اروپا این‌گونه توجیه می‌نمود که ملاقات با نمایندگان مجلس ایران، به منزله مشروعیت در تهدید صلح و امنیت جهانی است و از این‌رو، ایران ادامه فعالیت‌های برنامه هسته‌ای خود را مشروع خواهد پنداشت، درحالی‌که ایران به منزله تهدید وجودی در منطقه و اروپاست. در این بیانیه، تشدید تحریم‌های اقتصادی، تجاری و مالی علیه ایران از سوی اتحادیه اروپا پیشنهاد و بر تسریع اعمال تحریم‌ها تأکید گردید.^۱

شایان ذکر است که موشه کانتور، نشستی در پارلمان اروپا به‌منظور تکمیل جلسات (۲ جولای ۲۰۱۳) با مقامات عالی اتحادیه اروپا در رابطه با موضوعاتی که دغدغه جامعه یهودیان را به همراه داشت، سازماندهی کرد. موضوع اصلی این نشست، تهدید برنامه هسته‌ای ایران و اعمال تحریم اقتصادی شدیدتر علیه ایران بود. این نشست با حضور هانس گرت پوترینگ^۲ (رئیس پارلمان اروپا)، بنیتا والدنر^۳ (رئیس کمیسیون اروپا)، ژاکس باروت^۴ (کمیسیونر روابط خارجی اروپا و طرح سیاست همسایگی)، ژونل روبینفلد^۵ (رئیس جامعه یهودیان بلژیک) و سرگی کواژنوم^۶ (دبیر کل کنگره) تشکیل گردید.^۷

از طرفی دیگر، تصویب تحریم و اقدامات محدودکننده از سوی شورای اروپا علیه فعالیت هسته‌ای ایران (۱۶ دسامبر ۲۰۱۳) شدت یافت و در این قطعنامه، تداوم فعالیت برنامه هسته‌ای ایران محکوم گردید.^۸ در این راستا، قطعنامه دیگر پارلمان اروپا علیه ایران^۹ در مورخ ۳ آوریل

1. EJC President: Parliament Iran visit Must not go ahead, 2012

2. Hans-Gert Pottering

3. Benita Waldner

4. Jacques Barrot

5. Joel Robinfeld

6. Serge Cwajgenbaum

7. EJC delegation met EU about Iranian threat, 2013.

8. ESOLUTION on the EU strategy towards Iran, B7-0279/2014

9. P7_TA (2014)0339

۲۰۱۴، حاکی از آن بود که انعقاد هرگونه موافقت‌نامه تجاری یا جامع منوط به توقف فعالیت برنامه هسته‌ای ایران می‌باشد. در بخش مقدمه قطعنامه این‌گونه اشاره شده است که مذاکرات بین ایران و اتحادیه اروپا به‌منظور انعقاد موافقت‌نامه همکاری و تجاری جامع^۱ و موافقت‌نامه گفتگوی سیاسی^۲، از دسامبر ۲۰۰۲ شروع و با افشای مخفی‌کاری ایران در زمینه فعالیت‌های برنامه هسته‌ای و امتناع از همکاری با آژانس انرژی اتمی، متوقف شده است. در بند ۱۲ این قطعنامه، همکاری تجاری و اقتصادی گسترده ایران و اتحادیه اروپا منوط به پیاده‌سازی و اجرای توافق برنامه اقدام مشترک (برنامه هسته‌ای) و موافقت‌نامه جامع، به شرط ثبات در منطقه است.^۳ علاوه بر اقدامات محدودکننده مصوب شورای اروپا علیه ایران (۸ نوامبر ۲۰۱۴) در قالب تحریم سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی که اکثر آن‌ها سازمان‌های صنعتی، الکترونیکی و کامپیوتری بودند، این بار مراکز آکادمیک ایران نظیر دانشگاه صنعتی شریف نیز مورد هدف تحریم اتحادیه اروپا قرار گرفتند. ضمناً اتحادیه اروپا همانند قبل، با تصویب قطعنامه شورای امنیت به شماره ۲۱۵۹ (۹ ژوئن ۲۰۱۴)، موضع مشترکی در امتداد تحریم‌های شورا علیه برنامه هسته‌ای ایران اتخاذ نمود.^۴

از طرفی دیگر، کنگره یهودیان اروپا با صدور بیانیه‌ای در مورد توافق هسته‌ای ایران (۱۴ جولای ۲۰۱۵)، اذعان داشت که فعالیت برنامه هسته‌ای ایران، جایزه‌ای برای رادیکالیسم و بزرگ‌ترین اسپانسر تروریسم یعنی ایران است. توافق هسته‌ای ایران به گونه‌ای تسلیم غرب در برابر ایران را تبیین می‌کند. توافق هسته‌ای ایران مانند ارسال پیامی به رژیم‌های یاغی همسایه است مبنی بر اینکه در صورت سرکشی در منطقه، پاداش دریافت خواهید کرد.^۵

۳-۲. انکار هولوکاست

با فعالیت جدی کنگره یهودیان اروپا در پارلمان اروپا، این نهاد سمیناری با عنوان «یهودستیزی ایران» (فوریه ۲۰۰۴) به میزبانی کمیسیون اتحادیه اروپا برگزار نمود. ناتان شارانسکی وزیر وقت اسرائیل در امور اورشلیم و دیاسپورا به‌عنوان سخنران کلیدی در این سمینار در بروکسل حضور داشتند. موشه کانتور رئیس کنگره یهودیان اروپا، بعد از سخنرانی جنجالی احمدی‌نژاد در اکتبر

1. Comprehensive Trade and Cooperation Agreement

2. Political Dialogue Agreement

3. P7_TA (2014)0339

4. UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities, 2019, p.10

5. EJC Calls Iran Nuclear Deal A Prize for Radicalism, 2015

۲۰۰۵، فراخوانی با هدف اقدام مشترک اروپائیان و یهودیان در قالب تظاهرات (۳ نوامبر ۲۰۰۵) در پایتخت همه کشورهای اروپایی را سازماندهی کرد و هزاران نفر از اروپائیان به همراه احزاب سیاسی، در این راهپیمایی مقابل سفارتخانه‌های ایران در رم، اسلو، وین، پاریس و میلان تظاهرات نمودند.^۱

مقامات بلندپایه اتحادیه اروپا به اظهارات رئیس‌جمهور سابق ایران علیه اسرائیل، به شدت واکنش نشان دادند، به طوری که براساس خبرگزاری الجزیره، داگلاس الکساندر ریاست وقت اتحادیه اروپا، اظهارات احمدی‌نژاد را محکوم و این قبیل سخنرانی‌ها را در مناظرات سیاسی بین‌المللی فاقد جایگاه دانست. در این راستا، فرانک والتر اشتینمر وزیر خارجه آلمان نیز اظهارات احمدی‌نژاد را غیرقابل قبول و شوک‌آور خواند و از سویی دیگر، خوزه باروسو رئیس کمیسیون اروپا، مردم ایران را فاقد رئیس‌جمهوری لایق دانست.^۲

در ادامه، بعد از سخنرانی جنجالی احمدی‌نژاد با محتوای افسانه هولوکاست، مجمع عمومی کنگره یهودیان اروپا جلسه‌ای فوق‌العاده (۱۹ فوریه ۲۰۰۶) به میزبانی پی‌یر بسنانیو^۳ رئیس وقت کنگره و رئیس جامعه یهودیان اتریش^۴، در وین برگزار نمود که در این جلسه فوق‌العاده، هینز فیشر^۵ ریاست وقت اتحادیه اروپا (اتریش) و ولفانگ شوسل^۶ نخست‌وزیر وقت اتریش نیز حضور داشتند. محور اصلی موضوع این جلسه، روی سخنان رئیس‌جمهور وقت ایران در مورد انکار نسل‌کشی یهودیان توسط آلمان نازی، نابودی و محو اسرائیل از نقشه جهان متمرکز بود. نکته جالب این است که بنیتا فررو والدنر^۷ (کمیسیونر روابط خارجی اتحادیه اروپا و مسئول طرح سیاست همسایگی اروپا) به همه شرکت‌کنندگان در جلسه فوق‌العاده، در حضور رئیس وقت اتحادیه اروپا، بر ضمانت حمایت اتحادیه اروپا از موجودیت اسرائیل تأکید و تهدید نابودی اسرائیل توسط ایران را به شدت محکوم کرد. به علاوه، رئیس کنگره یهودیان اروپا، دادخواست شکایتی به دادگاه کیفری بین‌المللی^۸ علیه احمدی‌نژاد به دلیل انگیزه نسل‌کشی و یهودستیزی تنظیم نمود و هشدار مبنی بر وقوع هولوکاستی دیگر را خاطر نشان کرد. به موازات فعالیت نهادهای لابی

1. High-level visit from EJC clears the way for the anti-Semitism seminar, 2004

2. New York Times: Iranian President says Holocaust is myth, 2005

3. Pierre Besnainou

4. Austrian Jewish Community, Dr. Ariel Muzicant

5. Heinz Fischer

6. Wolfgang Schussel

7. Benita Ferrero Waldner

8. International Criminal Court

اسرائیل به شکل مصاحبه، سخنرانی مطبوعاتی و انتشار مقالات علیه ایران به مثابه یک تهدید، اتحادیه اروپا نیز لحن انتقادی خود را با تصویب قطعنامه پارلمان اروپا علیه ایران (۸ فوریه ۲۰۰۶) اعلام کرد و اظهارات تهدیدکننده احمدی‌نژاد علیه اسرائیل را در بند ۱ قطعنامه محکوم نمود و همچنین در بند ۳ قطعنامه، امیال و جاه‌طلبی دفاعی مقامات ایرانی (نظیر احمدی‌نژاد) را مورد نکوهش قرار داد. به‌طور نمونه، در ۱۹ سپتامبر ۲۰۰۶ پی‌یر بسناینو رئیس وقت کنگره یهودیان اروپا ملاقاتی با متی ونهانه^۱ رئیس اتحادیه اروپا (نخست‌وزیر فنلاند) داشت که محوریت موضوع این ملاقات، بر افزایش اعمال یهودستیزی در اروپا، نگرانی از برنامه هسته‌ای ایران و تهدیدهای پایان‌ناپذیر ضداسرائیلی ایران متمرکز بود.^۲

همچنین کنفرانسی با عنوان «امنیت غذای جهانی» با میزبانی سازمان ملل در ۳ ژوئن ۲۰۰۸ در رم ایتالیا برگزار شد و بنابر روال مرسوم، همه مقامات بلندپایه کشورهای عضو در این کنفرانس شرکت نمودند. موشه کانتور رئیس کنگره یهودیان اروپا، بیانه‌ای برای همه شرکت‌کنندگان قرائت کرد. موشه کانتور، رئیس‌جمهور ایران را به علت یهودستیزی و انکار هولوکاست و کشته شدن شش میلیون یهودی در اروپا، به شدت محکوم کرد و اذعان داشت که باعث تعجب است کشوری که عضو سازمان ملل است، موجودیت کشوری دیگر را تهدید می‌کند درحالی‌که خود یک تهدید وجودی برای همه دولت‌ها در عرصه بین‌الملل می‌باشد. در این کنفرانس، نخست‌وزیر ایتالیا سیلیویو برلوسکونی^۳ از ملاقات با احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور وقت ایران، به دلیل یهودستیزی، انکار قربانیان هولوکاست و تهدید نابودی اسرائیل امتناع ورزید. متعاقباً سیلیویو برلوسکونی به دلیل امتناع از ملاقات و تشکیل جلسه حضوری با احمدی‌نژاد، از سوی رئیس کنگره مورد ستایش و تقدیر قرار گرفت. این امتناع مقام بلندپایه اروپایی (نخست‌وزیر ایتالیا) از ملاقات با رئیس‌جمهور ایران (احمدی‌نژاد)، مثال بسیار آشکاری از واکنش‌های منفی مقامات اروپایی با تأثیر از لابی اسرائیل می‌باشد.^۴

در ادامه فعالیت نهادهای لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا، موشه کانتور رئیس کنگره یهودیان اروپا، مراسم یادبودی به مناسبت هفتادمین سالگرد شب بلورین^۵ (۱۰ نوامبر ۲۰۰۸) در بروکسل برگزار کرد و توجه مقامات سیاسی پارلمان اروپا را به علائم هشدار جدی درباره تهدیدات ایران

1. Matti Vanhanen

2. Jewish news From Austria, 2006

3. Sylvio Berlusconi

4. EJC denounces Iranian President's participation in UN Conference, 2008

5. 70th Anniversary of Kristallnacht

علیه اسرائیل، به خود جلب کرد. در این گردهمایی، ۵۰۰ نفر از اعضای پارلمان اروپا، کمیسیون اروپا و جامعه یهودیان اروپا حضور داشتند. در ادامه ملاقات‌های لابی‌گری اسرائیل، موشه کانتور جلسه‌ای با میرک توپولانک نخست‌وزیر چک (ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا) و الکساندر وندرا معاون نخست‌وزیر در امور اروپا (۵ مارس ۲۰۰۹) برنامه‌ریزی کرد که دستور جلسه موضوعاتی نظیر ایران به‌عنوان تهدید وجودی اسرائیل، افزایش ترویج یهودستیزی در اروپا و انکار هولوکاست را در برمی‌گرفت. در پایان این جلسه، موشه کانتور از رئیس اتحادیه اروپا به‌دلیل موضع شدید در برابر ایران قدردانی کرد و از مایکل کوکاب^۱ وزیر حقوق بشر کشور چک، برای شرکت در سمپوزیوم آتی کنگره یهودیان اروپا (۳۰ مارس ۲۰۰۹) دعوت به عمل آورد و در این فرصت به‌منظور فراهم آوردن حمایت‌های لازم از سمپوزیوم، از رئیس اتحادیه اروپا قول همکاری گرفت. متعاقباً ریاست کنگره یهودیان اروپا، سمپوزیوم یک روزه‌ای با عنوان «ساختن آینده اروپا» با میزبانی کمیسیون اروپا و پارلمان اروپا در بروکسل برگزار نمود. محور اصلی بحث سمپوزیوم، مبارزه با یهودستیزی ایران بود. موشه کانتور به نقل قول از نیکولا سارکوزی رئیس‌جمهور سابق فرانسه، هولوکاست و یهودستیزی را از خطوط قرمز اروپا دانست.^۲

در این راستا، لویزا مورگانتینی^۳ معاون سابق پارلمان اروپا (اکتبر ۲۰۰۹)، همه اشکال نژادپرستی و یهودستیزی رئیس‌جمهور ایران را به‌شدت محکوم نمود. به نظر می‌رسد گروه‌های حامی اسرائیل، از تاریخ مصیبت‌بار یهودیان در اروپا بهره‌برداری می‌کنند. در ادامه، ریاست اتحادیه اروپا بیانیه‌ای در حمایت از اسرائیل و محکوم کردن احمدی‌نژاد به‌دلیل تداوم انکار هولوکاست و تهدید لفظی نابودی اسرائیل (۲۰ سپتامبر ۲۰۰۹) صادر نمود و تهدید وجودی ایران مبنی بر عدم حق زیست اسرائیل را به‌شدت محکوم کرد (Abdullah & Chehata, 2011, p.28).

شایان ذکر است کنگره یهودیان اروپا که از نهادهای قدرتمند لابی اسرائیل علیه ایران در اتحادیه اروپا می‌باشد، بعد از برگزاری دومین فستیوال کاریکاتور هولوکاست در ایران، به‌عنوان اعتراض بیانیه‌ای (۲ ژانویه ۲۰۱۳) منتشر نمود و توجه اعضای اتحادیه اروپا را به این نکته جلب کرد که ایران با انکار و تمسخر هولوکاست، نسل‌کشی مردم یهود توسط هیتلر را نادیده انگاشته، درحالی‌که خود در مسیر نامشروع ساخت سلاح هسته‌ای به‌منظور نابودی دولت اسرائیل است.

1. Czech Minister for Human Rights, Micheal Kocab

2. EJC Meets EU to discuss Iranian Threat, 2009

3. Luisa Morgantini

چندی بعد از این بیانیه، نشستی با حضور رئیس و اعضای پارلمان اروپا، رئیس کمیسیون اروپا و مقامات جامعه یهودیان اروپا به مناسبت هولوکاست (۳۰ ژانویه ۲۰۱۳) برگزار گردید و در تقویم رسمی نهادهای اروپایی به‌عنوان «یادبود هولوکاست» نامگذاری شد (Yildiz, 2014).

با توجه به اینکه انکار هولوکاست از حساسیت زیادی نزد اسرائیل و اروپا برخوردار است، اتحادیه اروپا همواره در قالب سخنرانی، قطعنامه و بیانیه با لحن انتقادی تند، تهدید ایران را محکوم کرده، اما اعمال تحریم و اقدامات محدودکننده مالی و اقتصادی مبنی بر این محور اختلاف صورت نگرفته است. از این‌رو، پارلمان اروپا در بند ۳۹ قطعنامه (۲۵ اکتبر ۲۰۱۶) به شماره P8-TA(2016)0402، رژیم ایران را به دلیل تهدید وجودی اسرائیل و انکار هولوکاست به‌شدت محکوم کرد. لازم به ذکر است که این قطعنامه بعد از توافق برجام تصویب شد و بیشتر در قالب همکاری‌های همه‌جانبه سیاسی، منطقه‌ای و اقتصادی-تجاری ایران و اتحادیه اروپا در بخش‌های متنوع تدوین شده است^۱. نهادهای لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا، به‌شدت مخالف توافق هسته‌ای ایران با گروه ۵+۱ بودند و در این راستا، بیانیه‌ای در تاریخ ۶ اکتبر ۲۰۱۶ توسط رئیس‌کنگره یهودیان اروپا در مورد روابط اتحادیه اروپا و ایران بعد از برجام منتشر شد و بر تهدید وجودی ایران علیه اسرائیل تأکید گردید. در این بیانیه، از تصویب قطعنامه استراتژی اروپا نسبت به ایران ابراز ناامیدی شد، زیرا در قطعنامه بعد از برجام، بر همکاری‌های همه‌جانبه میان طرفین تأکید شده بود. رئیس‌کنگره یهودیان اروپا بیانیه‌ای به مناسبت بزرگداشت قربانیان هولوکاست (۱۷ آوریل ۲۰۱۷) صادر نمود و با ایجاد فضایی مملو از نفرت، یهودستیزی رهبر و دولت ایران را اشاعه و برجسته کرد و ایران را عامل بی‌ثباتی در منطقه دانست^۲.

شدت لحن انتقادی اتحادیه اروپا نسبت به مقامات ایرانی در رابطه با موضع‌شان نسبت به موجودیت اسرائیل را حتی در ملاقات‌های حضوری می‌توان مشاهده کرد. به‌طور نمونه، در جلسه پارلمان اروپا با حضور کمیته خارجی پارلمان اروپا و علاءالدین بروجردی رئیس امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ایران و هیأت اعزامی در تاریخ ۲۳ ژانویه ۲۰۱۸ در بروکسل، دیوید مک آلیستر رئیس کمیته خارجی پارلمان اروپا، جلسه را با انتقادات لفظی شدید از مهمانان ایرانی آغاز نمود. در طول جلسه، مک آلیستر و چند تن از اعضای کمیته خارجی پارلمان به‌شدت ایران را در

1. European Parliament Resolution: 26 Oct.2016

2. EJC Condoms Iranian Holocaust denial, 2017

رابطه با حمایت از تروریسم (حماس و حزب الله) و انکار هولوکاست محکوم کردند. همچنین تهدید وجودی ایران نسبت به اسرائیل در منطقه را غیرقابل قبول دانستند و پیامشان به ایران را مبنی بر عدم تحمل رفتار شنیع رژیم ایران اعلام کردند. در انتهای جلسه، علاءالدین بروجردی اظهار داشت که دولت ایران رژیم صهیونیستی را قبول ندارد.^۱

در این راستا، حسن روحانی رئیس جمهور ایران در کنفرانس سالانه وحدت اسلامی در تهران^۲ (۲۴ نوامبر ۲۰۱۸)، اسرائیل را تومور سرطانی و از نتایج شوم جنگ جهانی دوم خواند. نتانیاهو یک روز بعد از این کنفرانس، نیت اصلی ایران را نابودی دولت یهود دانست و اتحاد همه مردم جهان را برای تحریم دولت تروریستی ایران حیاتی برشمرد. در امتداد تنش های لفظی بین ایران و اسرائیل، اتحادیه اروپا طی بیانیه ای با لحن انتقادی شدید (۲۶ نوامبر ۲۰۱۸) یهودستیزی ایران را محکوم کرد و سخنان حسن روحانی مبنی بر تشبیه اسرائیل به عنوان تومور سرطانی را مورد نکوهش قرار داد.^۳

۳-۳. سیاست منطقه ای ایران (حمایت ایران از حزب الله)

رئیس کنگره یهودیان اروپا همواره به دنبال افزودن حزب الله به لیست سیاه اتحادیه اروپا بوده است. از این رو، رئیس کنگره ملاقاتی با وزیران خارجی و داخلی اتحادیه اروپا (فوریه ۲۰۱۱) به منظور افزودن حزب الله به فهرست سازمان های تروریستی اتحادیه اروپا به عمل آورد و بر تهدید ایران به عنوان نائب جنگی حزب الله، تهدید وجودی اسرائیل و عامل بی ثباتی منطقه تأکید نمود. در این راستا، پارلمان اروپا قطعنامه ای (۱۰ مارس ۲۰۱۱) با عنوان «رویکرد اتحادیه اروپا به سوی ایران» منتشر نمود و برخی سیاست های منطقه ای ایران در رابطه با تهدید ثبات و صلح در منطقه با حمایت از حماس، حزب الله و ائتلاف های غیردولتی را به شدت محکوم کرد، همچنین ادامه فعالیت برنامه هسته ای ایران را نه تنها در مقابل غرب، بلکه مقابل سازمان ملل خواند. اتحادیه اروپا برخی از افراد ایرانی مرتبط با برنامه بالستیک و هسته ای ایران و نیز مرتبط با شبکه خرید تسلیحاتی را در بند ۴۷ قطعنامه به لیست تحریم اضافه کرد و اقدام به بلوکه کردن اموالشان نمود.^۴

موشه کاتور رئیس کنگره یهودیان اروپا (پاییز ۲۰۱۲) با لارنت فابیوس^۵ وزیر امور خارجه

1. AJC Welcomes Tough Grilling of Iranian Parliamentarians in EP, 2018

2. Annual Islamic Unity Conference

3. i24NEWS, 2019

4. EJC Visit with European leaders as adding Hezbollah, 2011

5. Larent Fabius

فرانسه، ملاقاتی را برنامه‌ریزی کرد. فرانسه تا آن زمان (قبل از حادثه بورگاس) مخالف افزودن حزب‌الله به لیست فهرست گروه‌های تروریستی اتحادیه اروپا بود. پس از این ملاقات، بیانیه‌ای از سوی کانتور منتشر شد مبنی بر اینکه حزب‌الله قادر است آزادانه در اروپا، نیرو و درآمد جذب کند. همچنین براساس گزارش نیویورک تایمز، با تلاش بازرسان آمریکا و اسرائیل مقصر اصلی حمله بورگاس، حزب‌الله معرفی شد. امین حوتایت^۱ ژنرال بازنشسته ارتش لبنان، به دلیل کمبود شواهد قابل‌استناد، از تصمیم دولت بلغارستان انتقاد کرد و اشاره به فرضیه‌ای با این توضیح نمود که حمله بورگاس در پاسخ به ترور تعدادی از دانشمندان هسته‌ای ایران انجام شده است (Cronin & et al., 2016, p.62).

دولت اسرائیل و نهادهای لابی بانفوذ در اتحادیه اروپا، همواره تلاش کردند با تروریسم خواندن حزب‌الله و متعاقباً ایران به‌عنوان حامی تروریسم، این واقعیت را برای اروپا ترسیم کنند که حزب‌الله به‌عنوان نماینده ایران، سعی در تهدید و نابودی اسرائیل دارد. در این راستا، با انفجار اتوبوس پنج توریست اسرائیلی در بورگاس بلغارستان (۱۸ جولای ۲۰۱۲)، مقامات اسرائیل بدون شواهد قابل‌استناد، ایران را مسئول حادثه دانستند و افزودن حزب‌الله به لیست تروریستی اتحادیه اروپا را پیشنهاد دادند. بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل، بدون هیچ‌گونه مدرکی نقش ایران را در این حمله مسلم دانست و انگشت اتهام را به سمت حزب‌الله لبنان دراز کرد و این گروه را تروریستی و نماینده اصلی ایران خواند. آویگدور لایبرمن^۲ وزیر امور خارجه اسرائیل، در بازدید از بروکسل تأکید کرد که اتحادیه اروپا باید حزب‌الله را به‌عنوان خشونت ایران، در فهرست گروه‌های تروریستی خود وارد نماید. اتحادیه اروپا با اتخاذ سیاست میانه‌روی تلاش کرد شاخه نظامی حزب‌الله را به‌عنوان یک سازمان تروریستی (جولای ۲۰۱۳) اعلام کند، اما فعالیت‌های شاخه سیاسی را کاملاً ممنوع اعلام نکرد (Cronin & et al., 2016, p.61-63).

کنگره یهودیان اروپا در بیانیه‌ای (۵ فوریه ۲۰۱۳) حمله تروریستی حزب‌الله در بورگاس را محکوم و درخواست اکیدی مبنی بر افزودن حزب‌الله به لیست تروریستی اتحادیه اروپا داشت، همچنین خواستار هشدار جدی از سوی اتحادیه اروپا به حزب‌الله و ایران به‌عنوان تأمین‌کننده مالی و نظامی حزب‌الله در منطقه شد.^۳ در این راستا، موشه کانتور نشستی با کمیته اجرایی کنگره

1. Amin Hotait

2. Avigdor Lieberman

3. EJC' Statement & Events, Jan., Feb.2013

یهودیان اروپا در اورشلیم (۲۴ آوریل ۲۰۱۴) با محوریت توسعه هسته‌ای ایران به مثابه تهدیدی وجودی در منطقه، با حضور نتانیا هو نخست‌وزیر اسرائیل برگزار کرد که در این نشست موضوعاتی نظیر حمایت ایران از تروریسم (حزب‌الله) مورد بحث قرار گرفت.^۱

کنگره یهودیان اروپا با فعالیت‌ها و پیگیری‌های مستمر موشه کانتور، هنوز درصدد افزودن حزب‌الله به لیست سیاه اتحادیه اروپا است. موشه کانتور در نشست در پارلمان انگلیس (۲۵ فوریه ۲۰۱۹) از پیش‌نویس تحریم کلیت حزب‌الله منوط به تصویب پارلمان استقبال نمود، زیرا حزب‌الله و متعاقباً ایران را بزرگ‌ترین عنصر بی‌ثباتی در منطقه می‌دانست و در واقع، ایران را یکی از مهم‌ترین تهدیدهای وجودی اسرائیل معرفی نمود که هدفش نابودی یهود است.^۲

۴. یافته‌های تحقیق

در این مقاله تلاش می‌شود چگونگی تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا تبیین گردد. کنگره یهودیان اروپا با استفاده از محورهای اختلاف ایران و اتحادیه اروپا نظیر برنامه هسته‌ای ایران، انکار هولوکاست و سیاست منطقه‌ای ایران (حمایت ایران از حزب‌الله) توانسته است حداکثر بهره‌برداری را در راستای اهداف سیاسی خود کسب کند. کنگره یهودیان اروپا با نفوذ به قلب اتحادیه اروپا در بروکسل به دلیل موقعیت استراتژیک آن، سعی در پیش بردن منافع خود داشته و با توجه به اینکه پارلمان اروپا یکی از مهم‌ترین ارکان تصمیم‌گیری اتحادیه اروپا می‌باشد، همواره مورد هدف نهادهای لابی بوده است. ابتدا مواردی که تقریباً در اکثر فعالیت‌های کنگره یهودیان اروپا قابل توجه است، تحلیل می‌شود. اکثر نشست‌ها و کنفرانس‌ها با هماهنگی کنگره یهودیان اروپا و با حضور رئیس و اعضای پارلمان اروپا برگزار می‌شود که بالاترین سطح تصمیم‌گیری در اتحادیه اروپا است. همچنین در جریان سفرهای رؤسای نهادهای لابی اسرائیل به کشورهای اروپایی به منظور انجام فعالیت‌هایی علیه ایران، آن کشور اروپایی مسئولیت ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را عهده‌دار بوده است. در این راستا، سفر رئیس کنگره یهودیان اروپا به فنلاند (۲۰۰۶) و اسلونی (۲۰۰۸) با توجه به مستند بودن آن‌ها، قابل ذکر است. در ادامه، تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا را نمی‌توان به‌طور قطع، روابطی علی و معلولی دانست، زیرا علی‌رغم همه تلاش‌هایشان، در برخی موارد نظیر روند گفتگوهای انتقادی، سازنده و

1. Hezcollah Linked to Burgas, 2014

2. EJC Calls on EU to take active Steps to Region Trust, 2019

توافق برجام ناکام بوده‌اند، اما در موارد زیادی توانسته‌اند در جهت کاهش روابط ایران و اتحادیه اروپا در قالب اعمال تحریم اقتصادی و نظامی، اقدامات محدودکننده، تداوم لحن انتقادی، عدم انعقاد موافقت‌نامه تجاری یا جامع و پرهیز مقامات اروپایی از سفر به ایران تأثیرگذار باشند. شایان ذکر است اتحادیه اروپا همواره حساسیت ویژه‌ای به ارزش‌های دموکراسی داشته و موضوعاتی نظیر تهدید وجودی دولت‌ها علیه یکدیگر و اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی، از خطوط قرمز اتحادیه اروپا محسوب می‌شود. نهادهای لابی نظیر کنگره یهودیان اروپا، در تسریع تصمیم‌گیری پارلمان اروپا علیه ایران به‌منظور کاهش گسترش روابط ایران و اتحادیه اروپا، بسیار موفق عمل کرده‌اند. این‌گونه تبیین می‌گردد که کنگره یهودیان اروپا به‌طور سیستماتیک با استفاده از محورهای اختلاف ایران و اتحادیه اروپا، توانسته است در افزایش تداوم لحن انتقادی اتحادیه اروپا، شدت اعمال تحریم‌های اقتصادی- تجاری و اقدامات محدودکننده علیه ایران تأثیرگذار باشد. افزایش تحریم‌های نظامی، اقتصادی و تجاری علیه ایران از سوی اتحادیه اروپا، با شروع تحریم‌های مستقل اتحادیه اروپا از سال ۲۰۰۶ و همزمان با فعالیت جدی کنگره یهودیان اروپا علیه سیاست‌های ایران، قابل‌استناد است. تحریم‌های مستقل اتحادیه اروپا علیه ایران در سال ۲۰۰۶ (حوزه نظامی- دفاعی)، سال ۲۰۰۷ (حوزه نظامی- دفاعی و الکترونیکی)، سال ۲۰۰۸ (حوزه نظامی- دفاعی، الکترونیکی و صنعتی) و سال ۲۰۰۹ (حوزه نظامی- دفاعی، الکترونیکی، صنعتی و اقتصادی- تجاری) اعمال شد. این‌گونه استنباط می‌شود که گستردگی تحریم‌های اتحادیه اروپا نسبت به سال ۲۰۰۶ بیشتر شده است، تا جایی که در سال‌های بعد حوزه‌های علمی و فرهنگی نظیر دانشگاه‌های شهید بهشتی (۲۰۱۱) و صنعتی شریف (۲۰۱۴) را نیز دربرگرفته و با توجه به شروع فعالیت کنگره یهودیان اروپا در اتحادیه اروپا، شدت و گستردگی تحریم‌ها علیه ایران افزایش یافته است. همچنین رئیس سابق کنگره یهودیان اروپا در سفر به اسلونی در ۸ آوریل ۲۰۰۸، طی ملاقاتی با مقامات بلندپایه اسلونی، تحریم اقتصادی اعمال‌شده بر ایران را کافی ندانست و معتقد بود کلیه ارتباطات اقتصادی- تجاری با ایران باید به‌طور کامل قطع شود تا ایران نتواند غنی‌سازی اورانیوم را انجام دهد. جالب است یک روز بعد از این سفر (۹ آوریل ۲۰۰۸)، لایحه‌ای مبنی بر ارتقای روابط دو جانبه اسرائیل و اتحادیه اروپا تصویب شد و تصمیم شورای وزیران اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ (ژوئن ۲۰۰۸) مبنی بر تأکید بر ارتقای روابط اسرائیل و اتحادیه اروپا، در فاز گسترده‌تری شکل گرفت. از طرفی دیگر، تحریم‌های اقتصادی شدیدتری از سوی اتحادیه اروپا بر ایران (ژوئن ۲۰۰۸) اعمال گردید و برقراری روابط گسترده با ایران، منوط به شفافیت و

اعتمادسازی در برنامه هسته‌ای ایران شد. از جمله نتایج جلسات مداوم بین لابی‌گران صهیونیسم و اتحادیه اروپا، می‌توان به امضای موافقت‌نامه طرح اتحادیه برای مدیترانه^۱ در تاریخ ۱۳ جولای ۲۰۰۸ با اسرائیل اشاره نمود. بنابراین با امضای چنین موافقت‌نامه‌ای، نمی‌توان از فعالیتهای لابی نظیر کنگره یهودیان اروپا چشم‌پوشی کرد (Pardo, 2009, p.26-43).

در ادامه، بیانیه رئیس کنگره یهودیان اروپا مبنی بر مخالفت با هرگونه رفع تحریم اقتصادی و نظامی از ایران در ۹ ژوئن ۲۰۱۰ و تصویب اعمال تحریم‌های اقتصادی و نظامی علیه ایران توسط پارلمان اروپا در همان روز، با توجه به مستندات، قابل تأمل است. نمونه دیگری که می‌توان تأثیر لابی اسرائیل را بر افزایش شدت تحریم علیه ایران تبیین کرد، پیشنهاد رئیس کنگره یهودیان اروپا مبنی بر تحریم صنعت نفت ایران طی ملاقات با وزیران خارجی اتحادیه اروپا در تاریخ ۲ دسامبر ۲۰۱۱ بود که این طرح توسط اکثریت اعضای پارلمان اروپا مورد تصویب واقع نشد، زیرا رویکرد اتحادیه اروپا به منطقه، ارتباط مستقیمی با منافعی دارد، به گونه‌ای که بخش اصلی ثبات، امنیت و پیشرفت اتحادیه اروپا، با تحولات خاورمیانه تحت تأثیر قرار می‌گیرد. قابل توجه است با آنکه پیشنهاد رئیس کنگره یهودیان اروپا مبنی بر بایکوت نفت ایران مورد تصویب اتحادیه اروپا قرار نگرفت، اما فاز چهارم تحریم از سوی اتحادیه اروپا از ژانویه ۲۰۱۲ با مجموعه جدیدی از تحریم‌های غیرمترقبه (ممنوعیت نفتی) بر ایران اعمال گردید و شروع پیشنهاد اعمال تحریم نفتی ایران از سوی اتحادیه اروپا، تقریباً کمتر از یک ماه اجرایی شد. این امر نشان می‌دهد که پیشنهاد کنگره یهودیان اروپا مبنی بر فشار حداکثری علیه ایران، بعد از کمی بررسی و بازنگری تصویب شده است. شایان ذکر است دیوید کرونین در کتاب «لابی اسرائیل و اتحادیه اروپا»^۲ این تحریم را نمونه‌ای از تأثیرات لابی اسرائیل علیه ایران در اتحادیه اروپا می‌داند (Cronin & et al., 2016, p.52).

همچنین رئیس کنگره یهودیان اروپا، بیانیه‌ای در قالب فراخوان به همه مقامات اروپایی از جمله مارتین شولز رئیس پارلمان اروپا، در ۲۲ اکتبر ۲۰۱۲ ارسال کرد. در این بیانیه، تحریم سفر مقامات اروپایی به ایران قید شده است، زیرا سفر مقامات ارشد اروپایی به ایران و ملاقات با مقامات بلندپایه ایرانی، به منزله ایجاد مشروعیت در تهدید صلح و امنیت جهانی بود. این‌گونه استدلال می‌شود که سفر مقامات اروپایی به ایران، برای فعالیت هسته‌ای ایران ایجاد مشروعیت

1. Union for Mediterranean

2. Israel Lobby and European Union by David Cronin

می‌کند و این در حالی است که ایران، تهدید وجودی در منطقه است و باید در انزوای کامل قرار گیرد. شایان ذکر است از زمان ارسال بیانیه موشه کانتور رئیس کنگره یهودیان اروپا، مقامات بلندپایه اروپایی تا آگوست ۲۰۱۵ از سفر به ایران خودداری نمودند. هرچند در دوره هشت‌ساله ریاست جمهوری آقای احمدی‌نژاد، سفر مقامات اروپایی به ایران (به جز در تاریخ ۷ دسامبر ۲۰۰۷ به خاطر برگزاری دومین جلسه بین‌پارلمانی میان پارلمان اروپا و مجلس) صورت نپذیرفت، اما تأثیر بیانیه کنگره یهودیان اروپا در قالب فراخوان به همه مقامات اروپایی و سازماندهی کمیته‌ای در اروپا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین لابی‌گران اسرائیلی فعال علیه ایران در اتحادیه اروپا، قابل‌انکار نیست. همچنین مواردی نظیر ملاقات حضوری با مقامات بلندپایه اروپایی و بحث پیرامون خطرات دور تسلسل هسته‌ای در منطقه، فراخوان و ارسال بیانیه به همه مقامات اروپایی در راستای امتناع از رفع تحریم‌های اقتصادی ایران و ایجاد کمپین‌هایی در سراسر اروپا جهت افزایش فشار تحریم‌های اقتصادی و نظامی بر ایران، تا حدود زیادی توانسته است چهره ایران را در عرصه بین‌الملل به‌عنوان تهدیدی وجودی بازتولید کند. کنگره یهودیان اروپا در تسهیل و تسریع تصمیم‌گیری‌های پارلمان اروپا جهت افزایش اعمال تحریم‌های مالی و اقتصادی و اقدامات محدودکننده علیه ایران، نقش داشته است که متعاقباً تحریم‌های شدیدتر، عدم گسترش روابط سیاسی و اقتصادی، تداوم لحن انتقادی در قالب قطعنامه و بیانیه، عدم انعقاد موافقت‌نامه همکاری تجاری یا جامع و نیز کاهش سفرهای مقامات ارشد اتحادیه اروپا به ایران را دربر داشته است.

۵. نتیجه‌گیری

در این تحقیق سعی شده تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا بررسی گردد. هدف از این پژوهش، بررسی تأثیر کنگره یهودیان اروپا به‌عنوان یکی از نهادهای لابی‌گری اسرائیل در اتحادیه اروپا به‌ویژه پارلمان اروپا، بر کاهش روابط ایران و اتحادیه اروپا می‌باشد. تأثیر کنگره یهودیان اروپا بر روابط ایران و اتحادیه اروپا را نمی‌توان به‌طور قطع، روابطی علی و معلولی قلمداد کرد، زیرا علی‌رغم همه تلاش‌هایشان، در برخی موارد نظیر توافق برجام ناکام بودند، اما در موارد زیادی نهاد کنگره یهودیان اروپا توانسته است در جهت کاهش روابط ایران و اتحادیه اروپا در قالب اعمال تحریم اقتصادی و نظامی، اقدامات محدودکننده، تداوم لحن انتقادی، عدم انعقاد موافقت‌نامه تجاری و پرهیز مقامات اروپایی از سفر به ایران تأثیرگذار باشد. قابل ذکر است که از ذات فعالیت‌های لابی، مفاهیمی مخفی استنباط می‌شود و اکثر نهادهای لابی، جزئیاتی پیرامون فعالیت و حامیان‌شان منتشر نمی‌کنند. از این‌رو، بررسی موضوع تأثیر کنگره یهودیان اروپا به‌عنوان

یک نهاد لابی‌گر بر روابط ایران و اتحادیه اروپا، امری پیچیده است، زیرا نمی‌توان فعالیت‌های لابی را به صراحت بررسی نمود. نهادهای فعال لابی اسرائیل نظیر کنگره یهودیان اروپا، همواره در تلاش بوده‌اند تهدید وجودی ایران را برجسته سازند. کنگره یهودیان اروپا با برگزاری نشست، مصاحبه مطبوعاتی و کنفرانس سیاسی با مقامات اروپایی و انتشار مقاله، تلاش کرده است موضوعات محوری نظیر توسعه فعالیت‌های برنامه هسته‌ای ایران، انکار هولوکاست و حمایت ایران از حزب‌الله را به‌عنوان تهدیدی مهلک بازنمایی کند. کنگره یهودیان اروپا، همواره در تلاش بوده تا با بزرگ‌نمایی موضوعات یهودستیزی، انکار کشتار شش میلیون یهودی، نابودی اسرائیل با بمب اتم، دور تسلسل هسته‌ای در منطقه، تهدید موجودیت اسرائیل و محو اسرائیل از نقشه توسط ایران، به اتحادیه اروپا القاء نماید که هشدار اسرائیل مبنی بر تهدید وجودی ایران باید جدی تلقی شود و عامل بی‌ثباتی منطقه یعنی ایران باید در انزوای کامل سیاسی، دیپلماتیکی و اقتصادی قرار گیرد که تا حدودی هم در این زمینه موفق بوده است. اتحادیه اروپا از ایران به‌عنوان تهدید وجودی علیه موجودیت اسرائیل نام می‌برد و بدین‌گونه تأیید می‌نماید که ایران، عامل بی‌ثباتی در منطقه است. کنگره یهودیان اروپا از مهم‌ترین نهادهای لابی اسرائیل در اتحادیه اروپا، در تسهیل و تسریع تصمیم‌گیری‌های پارلمان اروپا جهت افزایش اعمال تحریم‌های مالی و اقتصادی و اقدامات محدودکننده علیه ایران نقش داشته است که متعاقباً تحریم‌های شدیدتر، عدم گسترش روابط سیاسی و اقتصادی، تداوم لحن انتقادی در قالب قطعنامه و بیانیه و نیز عدم انعقاد موافقت‌نامه همکاری تجاری یا جامع را دربر داشته است. نکته قابل‌توجه این است که لابی کنگره یهودیان اروپا علیه ایران در اتحادیه اروپا، سبب افزایش شدت و تعداد تحریم‌های اقتصادی و نظامی، اقدامات محدودکننده و افزایش شدت لحن انتقادی علیه ایران در راستای کاهش روابط دیپلماتیک و اقتصادی نیز شده است. به هر حال، کنگره یهودیان اروپا تهدید برنامه هسته‌ای ایران را عامل اشاعه دانش تسلیحات هسته‌ای به دولت‌های دیگر، حملات تروریستی و بمب‌گذاری انتحاری علیه اروپا و نابودی دموکراسی‌های لیبرال توصیف می‌کند. آنچه مسلم است کنگره یهودیان اروپا، ایران را فقط عامل بی‌ثباتی در خاورمیانه نمی‌داند، بلکه تهدیدی وجودی برای منطقه، اروپا و سراسر جهان می‌داند و در جهت اشاعه ایران‌هراسی در اروپا تلاش می‌کند. از دیدگاه کنگره یهودیان اروپا، ایران مهم‌ترین تهدید وجودی نسبت به امنیت اسرائیل است، اما توافق برجام با همه اعمال محدودیت‌های سخت‌گیرانه‌اش، اجازه داد تا ایران برنامه هسته‌ای خود را دنبال نماید. رویکرد کنگره یهودیان اروپا به برجام این‌گونه بود که مشروعیت‌سازی برنامه هسته‌ای ایران، تداوم

فعالیت هسته‌ای ایران را قانونی ساخته و رفع تحریم‌ها، پایان انزوای سیاسی و اقتصادی را برای ایران به‌وجود می‌آورد که در نتیجه ایران می‌تواند توانمندتر از قبل باشد. کمپین‌های ایران‌هراسی، کنفرانس‌های کنگره یهودیان اروپا علیه ایران در پارلمان اروپا، فراخوان بایکوت، افزایش تحریم‌های شدید اقتصادی ایران از سوی اروپا، تصویب قطعنامه و بیانیه‌هایی علیه ایران و حتی تهدیدات نظامی، از مواردی است که تلاش‌های کنگره یهودیان اروپا را برای در انزوا قرار دادن ایران در منطقه و عرصه بین‌الملل ترسیم می‌کند. لازم به ذکر است بیشترین رویکرد و حساسیت کنگره یهودیان اروپا علیه ایران (در اروپا) و نسبت به برنامه هسته‌ای ایران، در دوره احمدی‌نژاد شکل گرفت. در واقع، تداوم فعالیت برنامه هسته‌ای ایران، انکار هولوکاست و حمایت ایران از حزب‌الله، از موضوعاتی بود که کنگره یهودیان اروپا در اتحادیه اروپا توجه زیادی به آن معطوف داشت. در این تحقیق، کنگره یهودیان اروپا به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای لابی‌گری اسرائیل در اتحادیه اروپا، بیشترین تأثیر را در کاهش روابط سیاسی ایران و اتحادیه اروپا با محوریت برنامه هسته‌ای ایران به لحاظ ماهیت امنیتی داشته و موضوعاتی نظیر هولوکاست، یهودی‌ستیزی و حمایت از حزب‌الله در مرحله بعد قرار دارند. نکته دیگر اینکه همواره لحن انتقادی اتحادیه اروپا علیه برنامه هسته‌ای ایران در قالب قطعنامه، بیانیه و سخنرانی‌های مطبوعاتی وجود داشته است. در این پژوهش، محورهای نظیر برنامه هسته‌ای ایران، انکار هولوکاست و سیاست منطقه‌ای ایران (حمایت از حزب‌الله)، از موارد چالش‌زا بین ایران و اتحادیه اروپا هستند که کنگره یهودیان اروپا توانسته حداکثر بهره‌برداری را از این اختلافات داشته باشد و باعث کاهش روابط سیاسی ایران و اتحادیه اروپا شود و فضای ایران‌هراسی را در منطقه و عرصه بین‌المللی به‌ویژه اروپا تقویت نماید که خروجی تأثیر برنامه هسته‌ای ایران، از بقیه موضوعات به مراتب بیشتر بوده است. کنگره یهودیان اروپا با بزرگ‌نمایی تهدید هسته‌ای ایران، توانسته این ادراک را برای اروپائیان تصویرسازی نماید که ایران با دستیابی به سلاح هسته‌ای، تهدیدی برای همه جهانیان خواهد بود. تداوم و استمرار فعالیت هسته‌ای ایران، این بستر فکری را برای این نهاد لابی‌گر مهیا ساخته که ایران به‌دنبال نابودی کامل اسرائیل برای نائل شدن به هدف هژمونی خود در منطقه است. پیشنهاد می‌شود ایران روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای خاورمیانه به‌ویژه منطقه خلیج فارس بهبود بخشد تا در قالب همکاری‌های چندجانبه با این کشورها، بتواند گفتمان ایران‌هراسی و تنش‌زایی اسرائیل و نهادهای لابی‌گری وابسته به آن را محدود و بی‌اساس سازد.

منابع

- مقدمی، محمدتقی (۱۳۹۰). نظریه تحلیل گفتمان لاکلاو و موفه و نقد آن. معرفت فرهنگی/اجتماعی، ۲(۲).
- Abdullah, D. & Chehata, H. (2011). *European Public Perceptions of the Israel-Palestine Conflict*. Middle East Monitor.
- AJC Transatlantic Institute: *AJC Welcomes Tough Grilling of Iranian Parliamentarians in European Parliament*. 2018. URL= <https://transatlanticinstitute.org/press-releases/ajc-welcomes-tough-grilling-iranian-parliamentarians-european-parliament?page=4/>
- Cole, T. (2011). Nature Was Helping Us: Forests, Trees, and Environmental Histories of the Holocaust. *Journal of Environmental History*, 19(4).
- Cook, J. (2008). *Israel and the Clash of Civilizations*. London: Pluto Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt18fs4kq>
- Cronin, D., Marusek, S. & Miller, D. (2016). *The Israel Lobby and European Union*. Glasgow, Public Interest Investigation. <http://dx.doi.org/10.1080/0031322X.2014.965877>.
- EJC Calls on EU Leaders to take active Steps to Region Trust of Euroepan Jewry*. 2019. URL= https://fra.europa.eu/sites/default/files/ejc-fra-survey-press-release_en.pdf
- EJC calls Sanctions Resolution last chance for a peaceful resolution to the Iranian NUCLEAR Program. *JUNE*, 2010. URL= [eurojewcong.org/ejc-in-action/ Statements](http://eurojewcong.org/ejc-in-action/Statements)
- EJC Calls the Iran Nuclear Deal A Prize for Radicalism and a Western Surrender*. 2015, URL= [eurojewcong.org/ejc-in-action/ Statements](http://eurojewcong.org/ejc-in-action/Statements)
- EJC delegation met with EU Leadership to discuss Iranian Nuclear Threat and EU-Israel Relations*. 2013. URL= [eurojewcong.org/ejc-in-action/ Events & Meetings](http://eurojewcong.org/ejc-in-action/Events%20&%20Meetings)
- EJC denounces Iranian President's participation in UN conference*. 2008. URL= <https://eurojewcong.org/category/ejc-in-action/page/124/>
- EJC Executive meets with EU Presidency to discuss on Anti-Semitism in Europe and Iranian Threat*. 2009. URL= [eurojewcong.org/ejc-in-action/ Events & Meetings](http://eurojewcong.org/ejc-in-action/Events%20&%20Meetings)
- EJC President Condemns Iranian Holocaust denial*. 2017. URL= <https://eurojewcong.org/ejc-in-action/statements/european-jewish-congress-president-condemns-iranian-holocaust-denial>
- EJC President : Parliament Iran visit Must not go ahead. *EJC Media*, 2012. URL= eurojewcong.org/news/ejc-in-the-media/ejp-ejc-president-kantor-parliament-iran-visit-must-not-go-ahead-2/
- EJC President calls on European Leader's to Think Long Term and Impose Sanctions on Iran's Oil Industry: EJC's Statement*. 2011. URL= [eurojewcong.org/ejc-in-action/ Statements](http://eurojewcong.org/ejc-in-action/Statements).
- EJC President Pierre Besnainou Meets Acting Israeli Prime Minister Ehud Olmert*. URL= <https://eurojewcong.org/category/ejc-in-action/events-meetings/page/42/>. 2005

EJC Visit with European leaders as adding Hezbollah. 2011.

URL= <https://eurojewcong.org/category/ejc-in-action/events-meetings/page/31>

European Union and holocaust Remembrance. *Europa-Press Releases*, 2008. URL= [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614662/EPRS_BRI\(2008\)614662_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614662/EPRS_BRI(2008)614662_EN.pdf)

Hezbollah linked to Burgas bus Bombing in Bulgaria. 2014.

URL= <https://www.timesofisrael.com/bulgaria-points-to-hezbollah-in-bus-bombing/>

High-level visit from the World Jewish Congress clears the way for the anti-Semitism seminar: European Commission.

URL= https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_04_27

History and Mission of European Jewish Congress, 2021. URL= eurojewcong.org/mission.

Iglasias, M. (2017). Language travel supply: language tourism product composition. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 4(1), p.1-17.

Iranian President says Holocaust is myth. *New York Times*, 2005.

URL= <https://www.nytimes.com/2005/12/14/world/africa/iranian-president-says-holocaust-is-myth.html>

Jewish News from Austrai. 2006.

URL= <https://www.archive.jewishnews.at/jewish-news-from-austria>.

Jorgensen, M. & Philips, L. (2018). *Discourse Analysis as theory and Method*. Translated by Hadi Jalili. Publicaition Nei.

Laclau, E. & Mouffe, Ch. (2001). *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. First published by Verso 1985, London, United Kingdom.

Nugroho, G. (2008). Constructivism and International Relations Theories. *Journal of Global Strategies*, 2(1).

Pardo, Sh. (2009). *Uneasy Neighbors: Israel and European Union*. Lexington Books.

Seeberg, P. (2016). The EU and International Sanctions against Iran: European and Iranian foreign and security policy interests, and a changing Middle East. *Journal of humanities and social sciences communications*, 2(1). <http://dx.doi.org/10.1057/palcomms.2016.80>.

Statement by High Representative Catherine Ashton on Iran: Europa-Press Releases, Europa. 2010. URL=[eu/rapid/rapid/press-release_EU/A85/10](http://eu.rapid/rapid/press-release_EU/A85/10).

UN-EU Sanction Tally: Tracking Iran's Unconventional weapon Capabilities. Iran-watch, 2019. URL= <https://www.iranwatch.org/sanctions/european-union>

Yildiz, U.B. (2014). The Influence of the European Friends of Israel on the Members of the European Parliament. *Alternatives Turkish Journal of International Relations*, 13(4).